

ועוד בעיה אשר רגילים אצלנו לעבור עליה בשתיקה:
האם נהיה במקרה של מלחמה עולמית, עם אחד?

עד כה הוכחנו, במצבי חרום, מידה של אחדות לאומית שאין כמעט למעלה ממנה. על אף כל הקטטות בין הגנה, אצ"ל ולח"י היינו מאוחדים ביום הגורלי כשאיימה עלינו סכנת הפלישה של רומל, וגם ביום הגורלי עוד יותר כשאיימה עלינו הפלישה הערבית. גם חילוקי הדעות הסוערים שלנו ביחס לשיטת המלחמה בבריטים נגעו רק לצורת המאבק, לקצב של המאבק, אך לא לעצם המאבק ומטרותיו.

בקיצור — היינו מאוחדים כמעט כעם הב' ריטי, מאוחדים הרבה יותר מאשר הצרפתים או האיטלקים במשברים דומים.

האם נהיה גם מאוחדים — מחר?

כאן יש לזכור אמת אחת, שתבדיל את המלחמה העולמית הבאה (או ליתר דיוק, את המלחמה העולמית הנוכחית) מכל מלחמה שקדמה לה. ביסודה לא תהיה זאת מלחמה בין שתי יחידות גיאוגרפיות. לא תהיה זאת גם מלחמה צבאית בעיקרה.

המלחמה היא מלחמה בין שתי מעצמות רעיוניות עולמיות. המעצמה האמריקאית נמצאת בכל מקום בעולם. מרכזה באמריקה ובבנות-בריתה, אך אורחיה (וחייליה) נמצאים בתורכיה, בגרמניה, בהונגריה ואף בבריית-המועצות עצמה. אורחיה — כל אדם בעולם כולו הרוצה במפלת הקומוניזם. כי כל אדם כזה, בכל מקום בעולם ילחם — אם לא החבלה, התעמולה, ההתנגדות הרעיונית.

ולעומת זאת: אורחיה וחייליה של המעצמה הקומוניסטית נמצאים לא רק בבריית-המועצות ובדימוקראטיות העממיות. הם נמצאים בכל מקום בעולם — חברי המפלגות הקומוניסטיות, אוהדיהן ושותפיהן. כל אלה מהווים צבא עצום של תעמלנים, שליחים, סוכנים.

כי המלחמה הנוכחית אינה רק מלחמה. היא מהפכה עולמית (לכאן או לכאן), מחתרת עולמית, התקוממות עולמית, מרוכזת בשני מרכזי העצבים — מוסקבה ושינגטון.

מה יקרה אצלנו?

אל נשלה את עצמנו: אותם שני מחנות, אותם שני צבאות, קיימים גם אצלנו.

די ליטול את העתונים ולעבור על הכותרות: בעתון אחד "מכה צבא העם הקוריאני את הפולשים האמריקאים", בעוד שבעתון שני "מתגונן חיל-היושע האמריקאי מפני פלישת התוקפים הקומוניסטיים". אין אלה טכסיסים מפלגתיים, כבימים עברו. כאן עומדים זה מול זה שני עולמות, שתי אמונות כמעט דתיות.

המצב ברור לגבי המפלגה הקומוניסטית. היא תפעל ככל מפלגה קומוניסטית אחרת בעולם.



ג'יימס מקדונלד בנשף העצמאות האמריקאית
היום שגריר — מחר מושל?

מנהיגי מפ"ם בהפגנה למען קוריאה
היום נאומים — מחר פעולה?

אך מה יהיה המצב ביחס למפלגה השנייה שיצאה בגלוי לעזרת ברית המועצות במלחמת קוריאה — מפ"ם?

לדוגמא: אם תיכנע ממשלת-ישראל למחרת יום התחלת המלחמה ללחץ המערבי ותאפשר לאמריקאים להשתמש בשטח הישראלי למטרות צבאיות (וכאמור, קשה לראות כיצד תימנע מזאת) — מה תאמר מפ"ם? מה תעשה מפ"ם?

ודוגמא שנייה: אם יקחו האמריקאים את הענינים לידיהם, אין כל ספק שיצאו על הממשלה לאסור לא רק את קיום המפלגה הקומוניסטית. אלא גם את קיומה של מפ"ם. מה תאמר ממשלת ישראל? מה תעשה ממשלת ישראל?

קל יותר לנחש מה יקרה במצב הפוך — אם הרוסים יפלוש לארץ. במצב של מלחמה תהיה בעית הבטחון דאגתה העיקרית. מובן מאליו שיחטלו את כל החשודים באהדה לצד השני, מובן מאליו גם שימסרו את השלטון (או לפחות תפקידים של ביצוע יומיומי) לידי המפלגה הקומוניסטית המקומית. אך מה יהיה יחסם אל מפ"ם?

יחסם של הרוסים למפלגות הדומות למפ"ם בקרב עמי אירופה המזרחית, (ויחסם אל "השומר הצעיר" באותן ארצות) נותן מקום לחשוש פן לא תהיה מפ"ם אהודה עליהם יותר מאשר על יריביהם האמריקאיים.

מה אפשר לעשות?

כל אלה שיקולים אוניקטיביים. הם מחוייבים ע"י חוקי ההגיון הצלול, ואינם כפופים לאהדה לצד זה או אחר. האם יש בהן טעם מעשי? כלומר, האם יכולים אנחנו לעשות משהו כדי לתקן את המצב?

אם באמת תפרוץ מלחמה מחר — לא, לא יהיה לנו כמעט מה לעשות. נוכל לנאום נאומים יפים על ניט-ראליות (כשם שאנחנו עושים עתה) — אלא שזה לא יענין גם זכוב.

נוכל לאגור קצת מזון — אך הרבה זה לא יעזור. אם לא יכריחו האמריקאים (או הרוסים) את הארצות השכנות לבוא אתנו ביחסי-חליפין ולהקים שוב מרכז-אספקה משותף — לא יעזור המחסן אלא לזמן קצר.

ואילו לגבי המצב הפנימי — קשה להניח שאוהדי ברית-המועצות ואוהדי אמריקה במדינה ישלימו ביניהם.

ובכל זאת אין אלה שיקולים עקרים. כדאי להרהר בהם. שהרי מתקבל על הדעת שהמלחמה הבלתי-נמנעת לא תפרוץ מחר, וגם לא בעוד שנה, אלא ב-1952, ב-1953, ואולי ב-1955.

ואם ירצה הגורל ותינתן לנו שהות — מוטב שנוצל אותה. מוטב שנתכונן ליום, כי יבוא, מוטב שנכוון את כל מדיניות-החוץ שלנו, את כל מדיניותנו הכלכלית, את כל מערכתנו הפנימית למען נבטיח בכל זאת את גייסר-אליהו של המזרח התיכון ואת אחדותנו הפנימית (ככל האפשר), ולמען לא נגזוע ברעב.

